

สภาพการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียน
ของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง

Personnel Administration for Classroom Research Skills
Enhancement of Sankamphaeng Technical College

ชญานุช ไชยวงศ์^{1*}, ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์^{2**}
Chanyanuch Chaiwong^{1*}, Sirimas Kosanpipat^{2**}

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
เลขที่ 202 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 ประเทศไทย

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education,
Chiang Mai Rajabhat University
202 Changphueak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50300, Thailand

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
เลขที่ 202 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 ประเทศไทย

²Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University
202 Changphueak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50300, Thailand

รับบทความ: 16 พฤษภาคม 2566 ปรับปรุงบทความ: 26 สิงหาคม 2566 ตอรับตีพิมพ์บทความ: 29 สิงหาคม 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ใช้กับประชากรจำนวน 29 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่

* ผู้เขียนหลัก (นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)
อีเมล: 63866106@cmru.ac.th

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (อาจารย์ ดร. ประจักษ์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสภาพปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อย คือ 1) ด้านคุณลักษณะความสามารถด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการบริหารงานบุคลากร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก 3) ด้านความรู้ความสามารถด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก และ 4) ด้านทักษะความสามารถด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะสภาพในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง ควรมีนโยบายเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดหาอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม สนับสนุนการจัดทำวารสาร จัดให้มีการอบรมครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการทำวิจัยในชั้นเรียน เชิญผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ทำการนิเทศ ติดตามเป็นระยะ เพื่อรับทราบปัญหา ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย และเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้หลักการวิจัยมาช่วยในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ

ทักษะการวิจัยในชั้นเรียน การบริหารจัดการบุคลากร

Abstract

The research aimed to investigate the current and the desirable state of personnel administration of personnel management to enhance classroom research skills in the Sankamphaeng Technical College. The population was a total of 29 people. The research instrument used in this research was a questionnaire. The data were analyzed by using percentage, average, and standard deviation. From the research results, the current and the desirable state of personnel administration of personnel management to enhance research skills in the classroom of Sankamphaeng Technical College. The overall average was at a high level as sub-clauses, namely, 1) the characteristics of research abilities, with the average opinions at a high level 2) Personnel management have average opinions is at a high level 3) Knowledge, competency, research, with the average opinion at a high level and 4) In terms of skills and competencies in research, the average opinions at a high level. Therefore, problems in personnel management to enhance classroom research skills at Sankamphaeng Technical College, Extension guidelines on this research to set a policy and develop both short term and long-term planning. To organized activities, environment and materials another that, to create research atmosphere. Furthermore, invite experts and supervision internal to

solve the problems for researcher, for develop and learning by using research principles to improve the quality of education to be more effective.

Keywords

Classroom Research Skills, Personnel Management

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายยุทธศาสตร์ เพื่อปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นในการผลิต พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณของความเป็นครูให้เป็นครูมืออาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, 11) ในการปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาครูอย่างชัดเจนในหมวด 4 มาตรา 24 และ 30 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะคิดกว้าง มองไกล ใฝ่ดี เพื่อที่จะส่งผลให้เกิด “ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติ และสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน” (เพ็ญจันทร์ ภูมิเทศ, 2543, 1) และในแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการทำงานของครูให้มีความเป็นครูวิชาชีพ รวมทั้งการที่ครูต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้มีการกล่าวถึงอย่างแพร่หลาย เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 1 และแก้ไขฉบับที่ 4) (2562) กำหนดแนวทางการสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้กระบวนการวิจัย เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ไว้ในหมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 (5) มีใจความสำคัญดังนี้ “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ” ซึ่งสอดคล้องกับกองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ ได้ระบุว่า ให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนหรือในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรพัฒนาครูให้ทำการสอนโดยใช้วิจัยเป็นเครื่องมือ ส่งผลต่อการพัฒนาครูให้มีพฤติกรรมการสอน การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, 41; Longhran, 2002, 107) ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ชัดเจนว่า ในส่วนของนโยบายรัฐได้ให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครูเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ที่ต้องการการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองหรือมุ่งเน้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จึงเป็นการสร้างความร่วมมือกันของครูที่ต้องค้นคว้าหาความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ต่อเพื่อพัฒนาความสำเร็จให้กับ ผู้เรียนของตนตามที่คาดหวัง และพัฒนาคุณภาพวิชาชีพครูให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการได้ในโอกาสต่อไป

การวิจัยเป็นเสมือนหัวใจของการพัฒนาการศึกษาของทุกคนและทุกองค์กร ทั้งนี้นอกจากการวิจัยจะเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ ความจริงอย่างมีระบบ ระเบียบวิธี เพื่อให้ได้ความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการที่ช่วยเสริมสร้างการบริหารจัดการให้มีความเจริญยิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นแหล่งสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้การมีระบบวิจัยที่ดีจึงเป็นพลังขับเคลื่อนความถูกต้อง โดยการมีส่วนร่วมของคนและองค์กรทั้งหมด การวิจัยจึงควรเป็นวิถีชีวิตของบุคคล ครอบครัว ชุมชน รวมถึงในระบบการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียนนับได้ว่าเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ครูผู้สอนในสถานศึกษา สามารถพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของตนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

จากการสำรวจข้อมูลรายงานผลการส่งวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพงตามที่ฝ่ายวิชาการได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าการส่งรูปเล่มรายงานวิจัยประจำแต่ละปีการศึกษา ทราบว่าในปีการศึกษา 2561 มีครูผู้สอนส่งรายงานวิจัยจำนวน 10 คน (เล่ม) คิดเป็นร้อยละ 37 ปีการศึกษา 2562 มีครูผู้สอนส่งรายงานวิจัยจำนวน 9 คน (เล่ม) คิดเป็นร้อยละ 33 และปีการศึกษา 2563 มีครูผู้สอนที่ส่งรายงานวิจัยจำนวน 5 คน (เล่ม) คิดเป็นร้อยละ 18 พบว่าปัญหาการส่งรูปเล่มรายงานวิจัยของครูผู้สอน คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนระเบียบวิธีวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากไม่ได้รับการฝึกอบรมให้ทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ปฏิบัติหน้าที่สอนหนังสือรวมถึงภาระหน้าที่อื่น ๆ จึงกลายเป็นปัญหาของครูผู้สอนในวิทยาลัย ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นมีหลายประการได้แก่ 1) ความกลัวเกี่ยวกับเทคนิคการทำวิจัย 2) ครูมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่างานวิจัยไม่อยู่ในขอบเขตของงานที่จะปฏิบัติได้ 3) ข้อจำกัดด้านเวลาในการทำวิจัยของครูในวิทยาลัย 4) มีความกังวลในหัวข้อวิจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 5) การไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ด้านการวิจัย และสามารถนำไปขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งการวิจัยนี้ไม่ได้มุ่งหวังจะนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอีก ทั้งกระบวนการทำวิจัยไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่องแต่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว เมื่อได้รับการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการแล้ว การทำวิจัยก็จะยุติลง ไม่มีการทำวิจัยในประเด็นอื่น ๆ อีกต่อไป จึงไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตการปฏิบัติจริงของครูผู้สอน ถือว่าเป็นการวิจัยแบบแยกส่วนจึงทำให้การทำวิจัยของครูผู้สอน ไม่พัฒนาเท่าที่ควรส่งผลกระทบต่อพัฒนาวิชาชีพครูผู้สอน นอกจากการสอนแล้วยังต้องคิดค้นหาแนวทางใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตน นำผลที่ได้จากการค้นคว้าแนวทางเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพครู และส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาได้นำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการพัฒนางานนำสู่การพัฒนาการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

การวิจัยในชั้นเรียนมีบทบาทและความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพราะเป็นการสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้พัฒนาทำให้เกิดการตัดสินใจในกระบวนการวางแผนและการจัดการศึกษา จึงกล่าวได้ว่าการทำวิจัยเป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษา ทำให้เกิดความกระตือรือร้นใฝ่รู้ใฝ่เรียน การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ นอกจากนี้แล้วในมาตรา 30

ยังระบุว่าให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, 2562) ดังนั้นการทำวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ที่อาศัยการทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบ และเป็นกระบวนการเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐาน

จากความเป็นมาความสำคัญ และสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง เพื่อให้ได้สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ที่เป็นระบบมากขึ้น เพื่อการตอบสนองต่อความต้องการในการเรียนรู้และการทำวิจัยที่สอดคล้องเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงในชั้นเรียนของครูผู้สอน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และสามารถนำไปปรับปรุงประยุกต์ใช้การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ซึ่งผลวิจัยสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุง และการบริหารจัดการบุคลากรภายในวิทยาลัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป อีกทั้งยังช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอน การบริหารจัดการบุคลากร และนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง ผู้วิจัยได้ดำเนินการแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด แม้ว่าจะมีงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์การจัดการองค์กรและการบริหารที่ดีเพียงใด หากบุคลากรขาดความรู้ ความสามารถไม่ประพฤติตามผู้ปฏิบัติงาน ขาดความซื่อสัตย์สุจริต และไม่ประพฤติตามระเบียบวินัย และไม่มี ความรับผิดชอบ การบริหารงานบุคคลก็จะไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ผู้วิจัยจึงนำเสนอสาระ ดังนี้

1.1 ความหมายการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล เป็นการบริหารบุคลากรภายในองค์กรโดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนกำลังคนการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดย สโรชา บุรีศรี (2557, 15) กล่าวว่า

การบริหารงานบุคคลมีความสำคัญต่อองค์กรมากที่สุด เนื่องจาก การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของการบริหารที่จัดการเกี่ยวกับบุคคลที่ นำมาใช้ในองค์กร และที่มีอยู่แล้ว โดยเริ่มจากการวางแผน การสรรหาบุคคลเข้ามาทำงาน การทำนุบำรุงรักษา รวมทั้งการดำเนินการเมื่อบุคคลนั้นพ้นจากไป ซึ่งองค์การใดจะบรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยสำคัญก็คือ “คน หรือ บุคลากร” ในองค์กรซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการบริหารงาน และเป็นที่ยอมรับกันว่ามนุษย์หรือคน เป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีค่าและสำคัญที่สุดตามหลักการบริหาร

1.2 แนวคิดทางการบริหารงานบุคคล

แนวคิดกระบวนการบริหารงานบุคคล เป็นงานที่สำคัญต่อองค์กร ต้องใช้เทคนิควิธีการของแต่ละองค์กรในการบริหารบุคคลอย่างเป็นระบบ มีความเป็นวิชาชีพ มุ่งพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรในองค์กร โดย ภัคภิญญา หว่างจิตร์ (2558, 20) กล่าวว่า แนวคิดในการบริหารงานบุคคล เป็นเรื่องที่ต้องใช้เทคนิควิธีการ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้ได้ผลในแง่ของประสิทธิภาพของการใช้บุคลากร โดยใช้หลักการการมุ่งในเรื่องประสิทธิภาพของพนักงาน หลักการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบ ใช้หลักแนวความคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน ใช้หลักการบริหารงานบุคคลแบบประชาธิปไตย โดยผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านบุคคล ต้องยึดกลยุทธ์ของการบริหารงานบุคคลเป็นหลักเพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์

2. การวิจัยในชั้นเรียน

2.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่แก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนโดยเฉพาะ ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการวิจัย โดยดำเนินการควบคุมไปกับการเรียนการสอน อาจมีการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น โดย สมพร แก่นจักร (2555, 25) การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบเชื่อถือได้โดยการพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาการสอนของตนเอง และเผยแพร่ผลการวิจัย ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นต่อไปและเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยขอกำหนดให้คำว่า การวิจัยในชั้นเรียน มีความหมายเดียวกันกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การวิจัยปฏิบัติการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยของครูซึ่งเป็นการวิจัยในระดับชั้นเรียนหรือในระดับโรงเรียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง อำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 29 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 3 คน และครูผู้สอน จำนวน 26 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) 2) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็นมี 5 ระดับ และ 3) แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) แสดงความคิดเห็นเสนอแนะ

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

1) ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List)

2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพงต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จำแนกเป็น 5 ระดับ ดังนี้โดยกำหนดสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

ระดับคะแนน	คะแนน
ไม่เป็นจริง / ควรจะเป็น	1
เป็นจริงบ้างเล็กน้อย / ควรจะเป็นบ้างเล็กน้อย	2
เป็นจริงบ้าง / ควรจะเป็นบ้าง	3
เป็นจริงมาก / ควรจะเป็นมาก	4
เป็นจริงมากที่สุด / ควรจะเป็นมากที่สุด	5

หากไม่ระบุคำตอบ กำหนดค่าคะแนนให้เป็น 0 และจะไม่นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวิเคราะห์ เนื่องจากถือว่าเป็นค่าสูญหาย (Missing values)

3) ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ เพื่อให้ผู้กรอกแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการทางการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง

โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน จำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้องของข้อความคำถาม และนำมาวิเคราะห์ค่า IOC ซึ่งข้อความทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย เพื่อให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยนำเครื่องมือ แบบสอบถามไปใช้กับผู้บริหาร และครูผู้สอนวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ จำนวน 29 คน
- 2) นำข้อมูลมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
- 3) จัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น และนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทาง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง ที่เป็นระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และในส่วนที่เป็นข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จากการสอบถามประชากรทั้งหมด จำนวน 29 คน จากตาราง พบว่า สภาพปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อยที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านคุณลักษณะความสามารถด้านการวิจัยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.60$) 2) ด้านการบริหารงานบุคลากร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.84$) 3) ด้านความรู้ความสามารถด้านการวิจัยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.66$) และ 4) ด้านทักษะความสามารถด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99$, $\sigma = 0.75$) ตามลำดับ

ตารางที่ 1

จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นในการอภิปรายผลได้ ดังนี้

รายการ	μ	σ	ความหมาย	ลำดับที่
1) ด้านความรู้ความสามารถด้านการวิจัย	4.05	0.66	มาก	3
2) ด้านทักษะความสามารถด้านการวิจัย	3.99	0.75	มาก	4
3) ด้านคุณลักษณะความสามารถด้านการวิจัย	4.46	0.60	มาก	1
4) ด้านการบริหารงานบุคลากร	4.11	0.84	มาก	2
ภาพรวม	4.15	0.71	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.15$, $\sigma=0.71$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านคุณลักษณะความสามารถด้านการวิจัย ($\mu=4.46$, $\sigma=0.60$) ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่เอื้อต่อการทำวิจัย ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัย และด้านเจตคติต่อการวิจัย นอกจากนี้การประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่าผู้ทำวิจัยมีคุณลักษณะเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ทั้ง 3 ด้าน 2) ด้านการบริหารงานบุคลากร ($\mu=4.11$, $\sigma=0.84$) ประกอบด้วย ด้านนโยบายการวางแผนงานบุคลากร เพื่อส่งเสริมทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากรเสริมสร้างทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านธำรงรักษาบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการประเมินผลทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้การประชุมเชิงปฏิบัติการได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และการสรรหาบุคลากร 3) ด้านความรู้ความสามารถด้านการวิจัย ($\mu=4.05$, $\sigma=0.66$) ประกอบด้วย การตั้งประเด็นปัญหาหัวข้อการวิจัย การสืบค้น ทบทวนวรรณกรรม กรอบแนวคิดการวิจัย การออกแบบการวิจัย การแปลความหมายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย นอกจากนี้การประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนได้ความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยครบตามสภาพปัจจุบัน และ 4) ด้านทักษะความสามารถด้านการวิจัย ($\mu=3.99$, $\sigma=0.75$) ประกอบด้วย ปัญหาหัวข้อการวิจัย สืบค้น ทบทวนวรรณกรรม กรอบแนวคิดการวิจัย ออกแบบการวิจัย แปลความหมายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย เขียนรายงานการวิจัย พัฒนางานด้านการวิจัย และเผยแพร่ผลการวิจัย นอกจากนี้การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนได้ความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยครบตามสภาพปัจจุบัน

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม พบว่า ควรมีนโยบายเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดหาอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม มีการรวบรวมสารสนเทศการวิจัย ด้านการพัฒนา สนับสนุนการจัดหาดำราเอกสาร จัดให้มีการอบรมครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการทำวิจัยในชั้นเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ครูต้นแบบ ด้านการวิจัยในเรียนมาให้ความรู้แก่ครู ทำการนิเทศ ติดตามเป็นระยะ เพื่อรับทราบปัญหาข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย สามารถช่วยแก้ไขให้แก่ผู้วิจัย และ

เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้หลักการวิจัยมาช่วยในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นในการอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. คุณลักษณะความสามารถด้านการวิจัย ครูส่วนใหญ่ยังสับสนในเรื่องการเลือกข้อมูลหรือปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสมของนักเรียนมาใช้ในการออกแบบงานวิจัย และจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง แสดงให้เห็นถึงการมองข้าม หรือละเลยความสำคัญของการใช้ประโยชน์ของข้อมูลที่มีอยู่ในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาสินี บุญญาพิทักษ์ (2545, 11) ที่ทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรครุศึกษาวิชาชีพในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู เน้นการสร้างสมรรถภาพครูนักวิจัย พบว่า ผลผลิตหลักสูตรส่วนใหญ่มีสมรรถภาพพื้นฐานการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ครูมีระดับความสามารถมากที่สุดคือ ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ด้านที่ครูผู้สอนมีระดับความรู้ความสามารถน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนานวัตกรรมและเครื่องมือ

2. การบริหารงานบุคลากร จำเป็นต้องมีการประชุมวางแผนและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษานอกสถานที่หรือเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ตามความเหมาะสม และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ และนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภัทร เชียงทอง (2557, 31) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดทำข้อมูลการจัดประชุมชี้แจงมอบหมายงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรในโรงเรียนที่จะรับมอบหมายงานได้เข้าใจ

3. ความรู้ความสามารถด้านการวิจัย ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย ไม่เข้าใจรูปแบบการวิจัย รวมไปถึงใช้กระบวนการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัยไม่ถูกต้อง ขาดแหล่งเรียนรู้และไม่มีที่ปรึกษาในระหว่างการทำวิจัย สอดคล้องกับ อรุณา รุ่งเรืองวิชกุล (2556, 185) จะเห็นได้ว่าปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในกระบวนการทำวิจัย ขาดที่ปรึกษาในการติดตาม สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูควรจะได้มีการศึกษาและพัฒนาครูในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

4. ทักษะความสามารถด้านการวิจัย การตั้งคำถามวิจัย การสืบค้นข้อมูล การวิเคราะห์ สรุปและประเมินผล การนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน ที่ครูผู้สอนขาดทักษะในชั้นตอนระเบียบวิธีการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับ พิมพ์ปวีณ์ สุวรรณโณ และ ศุภลักษณ์ สินธนา (2561) ได้เสนอองค์ประกอบในการ

ประเมินคุณภาพการวิจัย ประกอบด้วย 4 ทักษะ คือ ทักษะการตั้งคำถามวิจัย ทักษะการสืบค้นข้อมูล ทักษะการวิเคราะห์ และทักษะสังเคราะห์

สรุป

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารบุคลากรเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้แบบสอบถามไปใช้กับผู้บริหาร และครูผู้สอนวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพงศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ จำนวน 29 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 3 คน และครูผู้สอนจำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) 2) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็นมี 5 ระดับ (Rating Scale) และ 3) แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions)

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อย คือ 1) ด้านคุณลักษณะความสามารถด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานบุคลากร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก 3) ด้านความรู้ความสามารถด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก และ 4) ด้านทักษะความสามารถด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะสภาพในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง

จากผลการศึกษาเป็นประโยชน์สำหรับวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง ในการวางแผนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา*. <https://www.moe.go.th>

จิรภัทร เชียงทอง. (2557). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา].

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 163 ตอนที่ 53 ก. หน้า 49-53.

- พิมพ์ปวีณ์ สุวรรณโณ และ ศุภลักษณ์ สินธนา. (2561). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการวิจัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 13(1), 161-170. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/yrh_human/article/view/116554
- เพ็ญจันทร์ ภูมิเทศ. (2543). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมงานวิจัย ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง].
- ภักดิ์ภูญา ห่วงจิตร. (2558). การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. Digital Research Information Center. <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/294469>
- สมพร แก่นจักร. (2555). การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนปรีอใหญ่วิทยาลักษณ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เขตอำเภอชนธิ์ จังหวัดศรีสะเกษ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ].
- สโรชา บุรีศรี. (2557). การพัฒนาการบริหารงานบุคคลสำหรับตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตาม มาตรา 38 ค. (2) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Repository. <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/11120?attempt=2&>
- สุธาสนี บุญญาพิทักษ์. (2545). การพัฒนาหลักสูตรครุฑนักวิจัยในชั้นเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- อรอุมา รุ่งเรืองวณิชกุล. (2556). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง].
- Longhran. (2002). การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา. <https://www.moe.go.th/การจัดการศึกษารูปแบบทว/>